



**ΣΧΟΛΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ**

\*\*\*\*\*

# **Στρατιωτικά θέματα και θέματα Ασφαλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση**

\*\*\*\*\*

**Αθήνα, 9 Απριλίου 2021**

---

**Στρατηγός (ε.α.) Μιχαήλ Κωσταράκος  
Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ  
Πρώην Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της Ε.Ε.**



**Αθήνα, 09 Απριλίου 2021**

Στρατηγέ, Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί φίλοι, καλημέρα,

Ευχαριστώ τη διοίκηση της Σχολής για την τιμή που μου έκανε να με προσκαλέσει να δώσω διάλεξη για τα θέματα της ΕΕ. Δυστυχώς ο κορωνοϊός μας εξαναγκάζει σε εξ αποστάσεως παρουσίαση.

Για τα επόμενα 30 λεπτά περίπου θα σας παρουσιάσω διαδικτυακά ορισμένα σημαντικά στρατιωτικά θέματα αλλά και θέματα ασφάλειας της ΕΕ.

Το περίγραμμα βρίσκεται στην οθόνη.



### Περίγραμμα Ομιλίας

- **Κατάσταση Ασφαλείας**
- **Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ – Ολοκληρωμένη Προσέγγιση**
- **Στρατιωτική Επιτροπή της ΕΕ**
- **Στρατηγική Αυτονομία – CARD – PESCO – EDF – EPF – Στρατηγική Πυξίδα – Στρατηγική Κουλτούρα**
- **Στρκές Επχσεις –ΣΘΠ- Αποστολές**
- **MPCC – «Προκεχωρημένη Άμυνα»**
- **Ευρωπαϊκά Συγκροτήματα Μάχης**
- **ΕΕ-NATO-ΗΠΑ**
- **Ευρωστρατός – FRONTEX –**
- **Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία**
- **Συμπεράσματα**

Στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 21ου αιώνα, η παγκόσμια κατάσταση ασφάλειας επιδεινώθηκε. Η διεθνής τρομοκρατία, τα αυξημένα και παράνομα κύματα μετανάστευσης από την Αφρική και την Ασία στην Ευρώπη, η κλιματική αλλαγή, και οι συνεχείς παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συνδυασμό με πολιτικές αναταραχές, εμφύλιους πόλεμους και τρομοκρατικές ενέργειες άρχισαν να επηρεάζουν σοβαρά την κατάσταση ασφαλείας στην Ευρώπη. Η πανδημία COVID επιδείνωσε την κατάσταση.



Οι υπάρχουσες απειλές ενισχύθηκαν και νέες απειλές προστέθηκαν στις υφιστάμενες, υβριδικές και ασύμμετρες εξ ορισμού, συμπεριλαμβανομένων της παραπληροφόρησης, των υβριδικών επιθέσεων και των κυβερνοεπιθέσεων. Ένας συνδυασμός του Φαινομένου της Πεταλούδας, όπου προβλήματα που δημιουργούνται πολύ μακριά από εμάς αλλά τελικά μας επηρεάζουν σε συνδυασμό με το Φαινόμενο του Ντόμινο όπου οι κρίσεις προκαλούν άλλες κρίσεις, δημιούργησε ένα ευμετάβλητο και ασταθές «οικοσύστημα» ασφαλείας.



Εκτός όμως από αυτό, αναθεωρητικά κράτη σε αναζήτηση ρόλου και νέου ζωτικού χώρου ή σε προσπάθεια αναβίωσης του μακροχρόνιου αυτοκρατορικού παρελθόντος τους, όπως η Ρωσία και η Τουρκία, συνέχισαν τις επιθετικές στρατηγικές τους προσπαθώντας να γεμίσουν τα κενά επιρροής και εξουσίας που άφησαν οι αλλαγές πολιτικής των ΗΠΑ, εκμεταλλευόμενες κατά κύριο λόγο τα αδύνατα σημεία των δυτικών δημοκρατιών.

Οι συνεχιζόμενες κρίσεις στη Λιβύη, στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο Πέλαγος όπου η Τουρκία παραβιάζει τα δικαιώματα κυριαρχίας δύο κρατών μελών, της Ελλάδας και της Κύπρου, αλλά και εκείνων στη Λευκορωσία, τον Καύκασο και τη Συρία μας οδηγούν σε τρία σημαντικά συμπεράσματα:

- Η κατάσταση ασφάλειας είναι εξαιρετικά περίπλοκη και στο «οικοσύστημα» μας οι νέες απειλές και προκλήσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με διπλωματικά μέσα,

- Απαιτείται η χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων ή πιθανών κρίσεων, διότι καμία από τις χώρες μας δεν έχει τη δύναμη ή τους πόρους να αντιμετωπίσει μόνη της αυτές τις απειλές και να εκμεταλλευτεί μόνη τις ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν, και τέλος,

- Τόσο οι ευρύτερες απειλές όσο και οι διάφορες γεωπολιτικές τάσεις αλλά και η πανδημία, απαιτούν την ενίσχυση του ρόλου της ΕΕ ως διεθνούς οργανισμού και την αλλαγή του προφίλ της σε μια διεθνή Ένωση κρατών που ενεργεί όπου απαιτείται και προστατεύει τα μέλη της.

Για την αντιμετώπιση αυτή της κατάστασης, το 2016 παρουσιάστηκε η Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ. Με τη Στρατηγική αυτή, η ΕΕ ξεκίνησε τη φιλόδοξη προσπάθεια να γίνει αξιόπιστος πάροχος ασφάλειας σε παγκόσμια κλίμακα. Η Παγκόσμια αυτή Στρατηγική απαριθμεί μεταξύ άλλων προτεραιοτήτων και αρχών, τρία απαιτητικά στρατηγικά καθήκοντα που αντιπροσωπεύουν το πρακτικό επίπεδο φιλοδοξίας της:

- Αντιμετώπιση εξωτερικών συγκρούσεων και κρίσεων,
- Συμβολή στην ανάπτυξη ικανοτήτων των συνεργατών μας, και
- Προστασία της Ένωσης και των πολιτών της.

Για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής αυτής, εκπονήθηκε μια Πολιτική γνωστή ως Πολιτική Ολοκληρωμένης Προσέγγισης και η ΕΕ, προκειμένου να την εφαρμόσει, βασίστηκε σε ένα μεγάλο και μοναδικό σύνολο πολιτικών εργαλείων, από τον πολιτικό έως τον διπλωματικό τομέα και από την οικονομική ως τη στρατιωτική ισχύ. Για να παραθέσω τα λόγια Υπατου Εκπρόσωπου, του Υπουργού Εξωτερικών της ΕΕ δηλαδή, Josep Borrell: «Η ΕΕ πρέπει να εφαρμόσει τη γλώσσα της ισχύος, όχι μόνο να την διακηρύσσει» και για το σκοπό αυτό η ΕΕ είναι υποχρεωμένη να καταφεύγει σε πλήρη χρήση όλων αυτών των εργαλείων της διεθνούς πολιτικής προκειμένου να

διασφαλίζει τη συνοχή και να ενισχύει την επιρροή και την αποτελεσματικότητά της.

Ποια είναι όμως η παρούσα κατάσταση; Επιτρέψτε μου να αναφερθώ εν συντομία σε ορισμένα ζητήματα που πρέπει πάντα να λαμβάνονται υπόψη κατά την αντιμετώπιση της ΕΕ:

**Περίγραμμα Ομιλίας**

- > Κατάσταση Ασφαλείας
- > Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
- > Στρ. Επιτροπή της ΕΕ
- > Στρατηγική Αυτονομία – **CARD -PESCO - EDF – EPF** – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
- > Στρατιωτικές Επιχειρήσεις – ΣΘΠ- Αποστολές
- > **MPCC**–Προκ. Άμυνα
- > **Battlegroups**
- > ΕΕ-NATO-ΗΠΑ
- > Ευρωστράτος-FRONTEx
- > Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
- > Συμπεράσματα

**➤ Η πολιτική επιρροή και η δυνατότητα παρέμβασης της ΕΕ αμφισβητούνται διαρκώς**

Donor	Amount (Billion USD)
EU	12.5
World Bank Group	10.5
UNFPA and UN Women	9.5
Other UN	5.5
Regional Development Banks	4.5
Other multilaterals	3.5

**EU's Initial Humanitarian Aid for 2020**

Region	Amount (million EUR)
Sahel and Africa	€385
North Africa and European Neighbourhood	€33.8
Asia, Yemen, Palestine*	€85.2
Asia, Latin America, Pacific and Caribbean	€111
South Asia Crisis	€260
Reserve and non-geographic allocations	€25

**Total → €900 million**

• Σύμφωνα με τις διεθνείς στατιστικές, αν και η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο, η πολιτική της επιρροή και η δυνατότητα παρέμβασής της στα διεθνή δρώμενα αμφισβητείται διαρκώς.

**Περίγραμμα Ομιλίας**

- > Κατάσταση Ασφαλείας
- > Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
- > Στρ. Επιτροπή της ΕΕ
- > Στρατηγική Αυτονομία – **CARD -PESCO - EDF – EPF** – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
- > Στρατιωτικές Επιχειρήσεις – ΣΘΠ- Αποστολές
- > **MPCC**–Προκ. Άμυνα
- > **Battlegroups**
- > ΕΕ-NATO-ΗΠΑ
- > Ευρωστράτος-FRONTEx
- > Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
- > Συμπεράσματα

**MILITARY**

**DIPLOMATIC, DEVELOPMENT, JUSTICE etc**

**❖ Η ΕΕ είναι η “Βασίλισσα” της Έξυπνης Ισχύος.**

**\*\*\*\*\***

**“ Η Έξυπνη Ισχύς είναι το εμπορικό σήμα της ΕΕ”**

• Η ΕΕ χαρακτηρίζεται από μελετητές και πολιτικούς ως «η ήρεμη Υπερδύναμη» ή «η διστακτική Υπερδύναμη» ή «η βασίλισσα της Ήπιας Ισχύος». Κατά τη γνώμη μου είναι προτιμότερο να πούμε ότι η ΕΕ είναι η «βασίλισσα της Έξυπνης Ισχύος». Η Έξυπνη Ισχύς εφευρέθηκε ως ο συνδυασμός της Σκληρής και της Ήπιας Ισχύος, επειδή η σύγχρονη

πολιτική θεωρία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση μόνο μιας μορφής Ισχύος- Σκληρής ή Ήπιας - για την προώθηση των γεωπολιτικών ή/και οικονομικών συμφερόντων κάποιου διεθνούς παίκτη είναι τελικά αντιπαραγωγική και επομένως ο συνδυασμός τους είναι απαραίτητος.

- Η Έξυπνη Ισχύς, η οποία έχει γίνει το εμπορικό σήμα της ΕΕ, διαθέτει μια τεράστια εργαλειοθήκη Ήπιας και Σκληρής φύσης. Η οικονομική δύναμη είναι το πιο χαρακτηριστικό δείγμα αυτής της διπλής μορφής Ισχύος. Μπορεί να είναι ένα εργαλείο Σκληρής Ισχύος με τη μορφή οικονομικών κυρώσεων ή ένα δώρο Ήπιας Ισχύος με τη μορφή αναπτυξιακής ή ανθρωπιστικής βοήθειας.

- Οποιαδήποτε δράση για τη διασφάλιση της ασφάλειας στην ευρύτερη γειτονιά της Ένωσης απαιτεί την κινητοποίηση πάντα ολόκληρης της εργαλειοθήκης της ΕΕ, προς υποστήριξη σαφών πολιτικών στόχων.

- Οι Ένοπλες Δυνάμεις σε αυτήν τη μοναδική, τεράστια και πλούσια εργαλειοθήκη της ΕΕ είναι ένα μόνο εργαλείο μεταξύ των άλλων, που θα χρησιμοποιηθεί όταν απαιτείται και ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση.

- Δεν υπάρχουν στρατιωτικές λύσεις σε πολιτικά προβλήματα, αλλά από την άλλη πλευρά, δεν μπορούν να βρεθούν λύσεις χωρίς την κατάλληλη χρήση του στρατιωτικού εργαλείου σε όλες τις φάσεις, από τις διαπραγματεύσεις έως τις φάσεις υλοποίησης και παρακολούθησης της εφαρμογής των συμφωνηθέντων.

**Περίγραμμα Ομιλίας**

- Κατάσταση Ασφαλείας
- Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
- **Στρική Επιτροπή της ΕΕ**
- Στρατηγική Αυτονομία – **CARD -PESCO - EDF – EPF** – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
- Στρατιωτικές Επχσεις – ΣΘΠ- Αεροπολές
- **MPCC** –Προκ. Άμυνα
- **Battlegroups**
- **ΕΕ-NATO-ΗΠΑ**
- Ευρωστρατός-**FRONTEX**
- Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
- Συμπεράσματα

### **Στρατιωτική Επιτροπή της ΕΕ**



- **Ανώτατο Στρκό όργανο της ΕΕ**
- **27 Α/ΓΕΕΘΑ**
- **Κατευθύνει όλες τις στρκές ενέργειες**
- **Παρέχει Στρκή Συμβουλή σε Υπάτο Εκπρόσωπο και Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας της ΕΕ**
- **Πρόεδρος: GEN Claudio Graziano, ITA**

Αντιμετωπίζοντας τα στρατιωτικά ζητήματα στην ΕΕ, πρέπει να ξεκινήσουμε από το ανώτατο στρατιωτικό όργανο στην ΕΕ, τη



Στρατιωτική Επιτροπή (ΣΕ). Η ΣΕ απαρτίζεται από τους Αρχηγούς ΓΕΕΘΑ και των 27 κρατών μελών της ΕΕ που συνέρχονται αυτοπροσώπως κάθε έξι μήνες ή μέσω των Στρατιωτικών Αντιπροσώπων τους στις Βρυξέλλες σε εβδομαδιαία βάση, ή και ακόμη πιο συχνά, εάν απαιτείται.

Η ΣΕ συστάθηκε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιανουάριο του 2001, και διασφαλίζει ότι η φωνή και η Στρατιωτική Συμβουλή των τελικών χρηστών των στρατιωτικών δυνατοτήτων των κρατών μελών, των Γενικών Επιτελείων δηλαδή, λαμβάνεται υπόψη από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και αντίστοιχα ότι οι θεσμικές πολιτικές αρχές της ΕΕ δεν θα προχωρούν ποτέ σε οποιαδήποτε λήψη αποφάσεων σχετικά με στρατιωτικά θέματα χωρίς να ληφθούν υπόψη οι συμφωνημένες Στρατιωτικές Συμβουλές που εκφράζει η ΣΕ. Όλες οι αποφάσεις της ΣΕ απαιτούν ομόφωνη ψήφο.

Ο Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής, είναι αυτομάτως ο ανώτερος στρατιωτικός αξιωματούχος στην ΕΕ, και εκλέγεται κάθε τρία χρόνια από τους 27 Α/ΓΕΕΘΑ. Είναι ο Στρατιωτικός Σύμβουλος του Υπατού Εκπροσώπου και ενεργεί ως το πρωταρχικό Σημείο Επαφής και Αναφοράς για όλους τους Διοικητές Επιχειρήσεων. Ο Πρόεδρος δεν είναι ούτε Στρατηγικός Διοικητής ούτε επικεφαλής των Ευρωπαϊκών Ενόπλων Δυνάμεων, αν αυτές κάποτε δημιουργηθούν. Ο σημερινός πρόεδρος είναι ο Στρατηγός Claudio Graziano από την Ιταλία.

Με βάση την Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ που προαναφέρθηκε, και στο πλαίσιο αυτής της νέας προσέγγισης απέναντι στις προκλήσεις του νέου μας «οικοσυστήματος» ασφαλείας, η ΣΕ άρχισε να συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής δράσης (ΕΥΕΔ), το Υπουργείο Εξωτερικών της ΕΕ δηλαδή, για μια σειρά από πολιτικές και δράσεις που σχετίζονται με τις Ένοπλες Δυνάμεις:

- Πρώτον, Στρατηγική Αυτονομία. Με τον όρο αυτό κατά βάση δεν εννοούμε Αυτονομία από οποιοδήποτε έθνος ή διεθνή οργανισμό, αλλά Αυτονομία να κάνουμε κάτι μόνοι μας, αν είναι απαραίτητο. Με δεδομένο ότι 21 κράτη μέλη είναι και Σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ, είναι φυσικό οι κύριοι στόχοι της αυτονομίας της ΕΕ να είναι στην πραγματικότητα το ΝΑΤΟ και οι ΗΠΑ, χωρίς όμως αυτό να εξαντλεί την απαίτηση. Η Αυτονομία αυτή απαιτεί νέους μηχανισμούς, περιγράφοντας και εκφράζοντας αυτό που επιθυμούμε να είμαστε σε θέση να πραγματοποιήσουμε στρατιωτικά, και κυρίως ποια μέσα απαιτούνται για την υλοποίησή του.





- Επόμενη είναι η Συντονισμένη Ετήσια Ανασκόπηση για την Άμυνα (ΣΕΕΑ - CARD), η οποία είναι ένας κατάλογος τόσο για τα στρατιωτικά μέσα που τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν στο οπλοστάσιο τους ή σκοπεύουν να προμηθευτούν, και τα οποία είναι ή θα είναι τελικά διαθέσιμα για τους σκοπούς της ΕΕ, όσο και τα κονδύλια που τα κ-μ είναι διατεθειμένα να ξοδέψουν στην άμυνα. Η διαδικασία της Ανασκόπησης υπογράμμισε ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν σε χαμηλή προτεραιότητα τις ανάγκες για την άμυνα της ΕΕ, πολύ χαμηλότερη από τις εθνικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις του ΝΑΤΟ. Αυτή η προσέγγιση, αποδεικνύει την έλλειψη συγκεκριμένων κινήτρων για πλήρη υποστήριξη του έργου της ΕΕ στον τομέα της άμυνας και πρέπει σύντομα να διορθωθεί.

- Η επόμενη και σημαντικότερη δράση είναι η Μόνιμη Δομημένη Συνεργασία (ΜΔΣ - PESCO), η οποία επέβαλλε πολύ αυστηρές δεσμεύσεις στα κράτη μέλη υποστηρίζοντας όχι μόνο την κοινή ανάπτυξη και απόκτηση αμυντικών δυνατοτήτων, αλλά και την εύκολη διάθεση αυτών των δυνατοτήτων σε στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ. 25 από τα 27 κράτη μέλη συμμετέχουν στην PESCO με 46 έργα PESCO εκ των οποίων τα 5 ελληνικά (τα δυο εξαιρετικής σπουδαιότητας - flagships (θαλάσσια ασφάλεια και κυβερνοασφάλεια), το καθένα από τα οποία βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο ωριμότητας και προόδου, ενώ η Στρατιωτική Κινητικότητα με προϋπολογισμό 1,5 δις. είναι το πιο σημαντικό μεταξύ αυτών.

- Η πιο κρίσιμη πρωτοβουλία που ανέλαβε η ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ - EDF), είναι ένας ειδικός προϋπολογισμός της ΕΕ αφιερωμένος στην έρευνα, ανάπτυξη και απόκτηση αμυντικής τεχνολογίας. Παρόλο που ο τελικός προϋπολογισμός που διατέθηκε για το ΕΤΑ μειώθηκε από τα αρχικά 13 σε 7 δισεκατομμύρια, μπορούμε

ακόμα να βασιστούμε στο σημαντικό αυτό ποσό, επειδή η ΕΕ είναι ο μόνος οργανισμός που έχει την ικανότητα να αναπτύσσει ισχυρές συλλογικές πρωτοβουλίες, παρέχοντας ταυτόχρονα και τα οικονομικά μέσα για τη υλοποίησή τους.

• Το τελευταίο από τα αποτελέσματα της Παγκόσμιας Στρατηγικής είναι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Ειρήνης (ΕΜΕ – ΕΡΡ). Στις 22 Μαρτίου 2021, το νέο αυτό χρηματοδοτικό μέσο με προϋπολογισμό 5 δισ. υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο, επιτρέποντας στην ΕΕ για πρώτη φορά να συμπληρώσει τις δραστηριότητες αποστολών και επιχειρήσεων ΚΠΑΑ στις χώρες υποδοχής με μέτρα οικονομικής στήριξης, είτε υποστηρίζοντας την διατήρηση της ειρήνης στη χώρα είτε ικανοποιώντας ανάγκες των τοπικών Ένοπλων Δυνάμεων αυξάνοντας την ικανότητά τους να διασφαλίζουν οι ίδιες την ειρήνη και την ασφάλεια, στην εθνική τους επικράτεια.

**Περίγραμμα Ομιλίας**

- Κατάσταση Ασφαλείας
- Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
- Στρατή Εκτροπή της ΕΕ
- Στρατηγική Αυτονομία – CARD -PESCO - EDF – EPF – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
- Στρατιωτικές Επιχειρήσεις – ΣΘΠ- Αποστολές
- ΜΡCC –Προκ. Άμυνα
- Battlegroups
- ΕΕ-ΝΑΤΟ-ΗΠΑ
- Ευρωστρατός-FRONTEx
- Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
- Συμπεράσματα



#### **Με τη Στρατηγική Πυξίδα:**

- ✓ Θα αποκτήσουμε ενιαία συναντίληψη των απειλών
- ✓ Θα οικοδομήσουμε κοινή Κουλτούρα Άμυνας και Ασφάλειας
- ✓ Θα δώσουμε νέα ώθηση στις αμυντικές πρωτοβουλίες και στη συνοχή τους.

• Η νεότερη ιδέα είναι ακόμα σε εξέλιξη. Ονομάζεται Στρατηγική Πυξίδα και είναι ένα θεσμικό κείμενο που θα εξηγεί λεπτομερώς ποιες ευθύνες ασφάλειας και άμυνας επιθυμεί να αναλάβει η ΕΕ. Με τη Στρατηγική Πυξίδα θα συμβάλουμε στην ενιαία συναντίληψη των απειλών ανάμεσα στα κ-μ, θα οικοδομήσουμε μια κοινή Ευρωπαϊκή Κουλτούρα Ασφάλειας και Άμυνας και θα δώσουμε νέα ώθηση στις αμυντικές μας πρωτοβουλίες και στην αναγκαία συνοχή τους. Το έγγραφο θα περιλαμβάνει τέσσερις πυλώνες:

#### Πρόγραμμα Ομιλίας

➤ Κατάσταση Ασφαλείας

➤ Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση

➤ Στρακή Επιτροπή της ΕΕ

➤ Στρατηγική Αυτονομία – **CARD - PESCO - EDF – EPF – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα**

➤ Στρατιωτικές Επιχειρήσεις – ΣΘΠ- Αποστολές

➤ MPCC – Προκ. Άμυνα

➤ Battlegroups

➤ ΕΕ-ΝΑΤΟ-ΗΠΑ

➤ Ευρωστρατός-FRONTEx

➤ Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία

➤ Συμπεράσματα



#### **Η Στρατηγική Πυξίδα θα**

**περιλαμβάνει 4 πυλώνες: :**

- ✓ Διαχείριση κρίσεων
- ✓ Ανθεκτικότητα
- ✓ Ανάπτυξη Δυνατοτήτων και
- ✓ Συνεταιρισμός

- Διαχείριση κρίσεων
- Ανθεκτικότητα
- Ανάπτυξη Δυνατοτήτων και
- Συνεταιρισμός

Η εργασία για την Στρατηγική αυτή Πυξίδα, υπό τον πολιτικό έλεγχο των κρατών μελών έχει ήδη αρχίσει. Η φάση του στρατηγικού διαλόγου έχει ήδη ξεκινήσει, η παρουσίαση στους Υπουργούς έχει προγραμματιστεί για τον Νοέμβριο του 2021 με την τελική έγκριση από το Συμβούλιο να αναμένεται στις αρχές του 2022.

Όλες αυτές οι ενέργειες κατέστησαν σαφές ότι η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής Στρατηγικής Κουλτούρας πρέπει να είναι ο επόμενος στόχος μας. Αυτή η Στρατηγική Κουλτούρα θα πρέπει να είναι ένας κοινός τρόπος να αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο, καθορίζοντας κοινές απειλές και προκλήσεις, αλλά και κοινούς τρόπους αντιμετώπισης τους. Χωρίς αυτή δεν πρόκειται να υπάρξει επιτυχής Ευρωπαϊκή Αμυντική προσπάθεια. Απαιτείται ένας κοινός παρονομαστής για όλες τις δράσεις των κρατών μελών που σχετίζονται με την άμυνα, βασισμένος σε σαφή θεσμική εμπιστοσύνη και συναντίληψη που θα επιτρέψει την επιτυχή και αποτελεσματική χρήση των στρατιωτικών δυνάμεων ως νόμιμου μέσου εφαρμογής της πολιτικής της ΕΕ. Για την ΕΕ, η αποτυχία δεν πρέπει να αποτελεί επιλογή. Μόνο συμμετέχοντας σε όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την ασφάλεια της ΕΕ, με μια πραγματικά δεσμευτική και εναρμονισμένη προσέγγιση και μόνο όταν όλα τα κράτη μέλη θα μιλούν με μία φωνή, τότε και μόνο τότε θα είμαστε σε θέση - ως Ευρωπαίοι - να οικοδομήσουμε μια ευρωπαϊκή στρατηγική κουλτούρα για την κοινή μας άμυνα.

- Περίγραμμα Ομιλίας**
- Κατάσταση Ασφαλείας
  - Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
  - Στόκη Επιστροφή της ΕΕ
  - Στρατηγική Αυτονομία – CARD – PESCO – EDF – EPF – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
  - Στρατιωτικές Επιχειρήσεις – ΣΩΠ – Αποστολές
  - ΜΡCC – Προκεχωρημένη Άμυνα
  - Battlegroups
  - Ευρωστρατός-FRONTEX
  - Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
  - Συμπεράσματα



Πιστεύω ότι είναι σαφές ότι η ΕΕ, με όλες τις δυνατότητές της, είναι ο οργανισμός που βρίσκεται στην καλύτερη θέση για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά κρίσιμες καταστάσεις. Στην οθόνη μπορείτε να δείτε πού δραστηριοποιείται η ΕΕ, σε τρεις ηπείρους (Ευρώπη, Αφρική και Ασία). Ως στρατιωτικοί, συμμετέχουμε σε 3 εκτελεστικές επιχειρήσεις και 3 μη εκτελεστικές αποστολές.

### **EUFOR ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ALTHEA**

#### **Mission data**

Strength - approximately 600 personnel (partners included)  
 Beginning of mandate - December 2004 / End of mandate - 5 November 2021  
 MS contributing:

EUFOR Partners contributing:

*Η Επιχείση ALTHEA στη Β-Ε άρχισε στις 2 Δεκ 2004. Στηρίζεται και σε μέσα του NATO υπό το «Berlin+», και συμβάλλει στο ασφαλές περιβάλλον στη χώρα.*



Αυτές οι επιχειρήσεις περιλαμβάνουν την ALTHEA, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, συμβάλλοντας σε ένα ασφαλές περιβάλλον για τη χώρα,

## **EU NAVFOR SOMALIA, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΤΑΛΑΝΤΑ**



Strength - approximately 750 personnel (partners included)  
Beginning of mandate - Nov 2008 / End of madate 31 December 2022

MS contributing:  19

Partners contributing: 

- Προστατεύει τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές και τις μεταφορές του ΠΟΤ (World Foot Program).
- Αποτρέπει και παρεμποδίζει την πειρατεία και τη ληστεία.
- Παρακολουθεί τις διεθνείς αλιευτικές δραστηριότητες.
- Υποστηρίζει τις άλλες διεθνείς αποστολές.



την επιχείρηση ΑΤΑΛΑΝΤΑ στον Κόλπο του Άντεν και τον Ινδικό Ωκεανό, για την προστασία των ευάλωτων μεταφορών από την πειρατεία στη θάλασσα και

## **EU NAVFOR MED, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ IRINI**



### **Mission data**

Beginning of mandate : 31 March 2020 – End of mandate : 31 March 2021

MS contributing:  23

- Εφαρμογή του εμπάργκο των ΗΕ;
- Παρεμπόδιση του λαθρεμπορίου υδρογονανθράκων;
- Εκπαίδευση του Λιβυκού ΠΝ και της Λιβυκής Ακτοφυλακής;
- Παρεμπόδιση/Διακοπή της διακίνησης ανθρώπων στη Μεσόγειο;

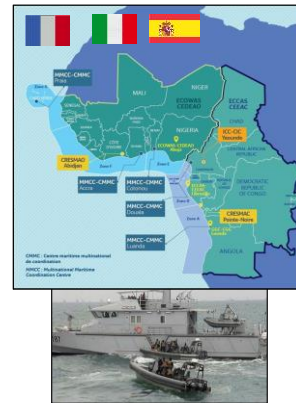


την επιχείρηση IRINI στη Μεσόγειο για την εφαρμογή του εμπάργκο όπλων του ΟΗΕ στην θάλασσα στα ανοικτά των ακτών της Λιβύης.



## **ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ COORDINATED MARITIME PRESENCE (CMP)**

- ✓ Μπορεί να εκτελεσθεί παντού,
- ✓ Χρησιμοποιεί μέσα της ΕΕ που είναι στη περιοχή,
- ✓ Τα μέσα παραμένουν υπό εθνική διοίκηση,
- ✓ Είναι υπό τον έλεγχο του MAICC στις Βρυξέλλες,
- ✓ Χρησιμοποιεί για πρώτη φορά το MARSUR
- ✓ Ήδη μετέχουν Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία



Στις 25 Ιανουαρίου 2021, το Συμβούλιο της ΕΕ ξεκίνησε την πρώτη πιλοτική δράση της νέας επιχείρησης «Συντονισμένη Θαλάσσια Παρουσία» (CMP) στον Κόλπο της Γουινέας, που είναι η περιοχή που αντιπροσωπεύει το 95% των θαλάσσιων απαγωγών στον κόσμο. Το νέο αυτό εργαλείο για τον συντονισμό της θαλάσσιας παρουσίας της ΕΕ, θα ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευση για την ασφάλεια στη θάλασσα και θα συντονίζεται από το Συντονιστικό Κέντρο Θαλάσσιων Περιοχών Ενδιαφέροντος (MAICC) που ιδρύθηκε εντός του Ευρωπαϊκού Στρατιωτικού Επιτελείου (EUMS) στις Βρυξέλλες. Η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία βρίσκονται ήδη στον Κόλπο της Γουινέας και παρέχουν τα ναυτικά και αεροπορικά μέσα που θα υποστηρίξουν την υλοποίηση της πιλοτικής αυτής επιχείρησης.

## **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΗΣ ΕΕ (ΥΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ MPCC)**



Οι αποστολές στρατιωτικής εκπαίδευσης της ΕΕ, στο Μάλι, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και τη Σομαλία, παρέχουν εκπαίδευση στις τοπικές ένοπλες δυνάμεις και συμβουλές στη στρατιωτική ηγεσία τους. Πολύ σημαντική είναι η συνεχιζόμενη αναθεώρηση των

εκπαιδευτικών αποστολών της ΕΕ, η οποία πιθανόν να τις καταστήσει πιο ισχυρές, εξελισσόμενες από έναν βασικό εκπαιδευτικό ρόλο σε έναν ουσιαστικό συμβουλευτικό καθώς και σε συνοδευτικό ρόλο στις μάχιμες αποστολές.

Αυξάνοντας το επίπεδο φιλοδοξίας για αυτές τις αποστολές, δημιουργήθηκε μια ξεχωριστή επιτελική και διοικητική δομή, γνωστή σαν Φορέας Στρατιωτικού Σχεδιασμού και Υλοποίησης (Military Planning and Conducting Capability – MPC), που στην πραγματικότητα είναι ένα επιχειρησιακό Στρατηγείο στις Βρυξέλλες εντός του EUMS, το οποίο διοικεί όλες τις παραπάνω μη εκτελεστικές αποστολές και προαλείφεται για την ανάληψη στο μέλλον της διοίκησης μιας επιχειρησιακής αποστολής διεξαγόμενης από ένα Ευρωπαϊκό Συγκρότημα Μάχης (BattleGroup).

### ΣΤΡΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΗΣ ΕΕ



Τα στρατεύματα που συμμετέχουν στις αποστολές και τις επιχειρήσεις, μαζί με τους πολιτικούς ομολόγους τους, παρέχουν κάτι που σπάνια ομολογείται : "Προκεχωρημένη Άμυνα". Η ασφάλεια της ΕΕ συνεπάγεται παράλληλο ενδιαφέρον για την ειρήνη και τη σταθερότητα στις γειτονικές και τις γύρω περιοχές μας. Η αποστολή εκεί στοχεύει στο να θέσει τις βάσεις για βιώσιμη, τοπική ασφάλεια, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των αναπτυξιακών προσπαθειών. Τα στρατεύματα που συμμετέχουν σε αυτές τις αποστολές και τις επιχειρήσεις της ΕΕ δεν παρέχουν ασφάλεια «αυτή καθαυτή» στα αντίστοιχα κράτη υποδοχής, αλλά μάλλον «αποκαθιστούν» ή «δημιουργούν προϋποθέσεις» ασφαλείας. Είναι εκεί για να εκπαιδεύσουν και να βοηθήσουν τις τοπικές Ένοπλες Δυνάμεις να οικοδομήσουν τη δική τους ικανότητα να παρέχουν ασφάλεια με υπεύθυνο και επαγγελματικό τρόπο, τηρώντας το Κράτος Δικαίου και τις διεθνείς συμβάσεις. Με αυτό τον τρόπο θέτουν τα θεμέλια για τη



σταδιακή οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος που να επιτρέπει την οικονομική ανάπτυξη και να παρέχει "Προκεχωρημένη Άμυνα" για τους Ευρωπαίους, μερικές χιλιάδες χιλιόμετρα νότια και νοτιοανατολικά από τα φυσικά ευρωπαϊκά σύνορα. Επεκτείνοντας το ασφαλές περιβάλλον που απολαμβάνουμε στην Ευρώπη αποτρέπουμε τον τοπικό πληθυσμό από το να εγκαταλείψει το σπίτι του. Τελικά, οι Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και αποστολές και οι τοπικές ΕΔ βοηθούν στην δημιουργία μιας «ζώνης ασφαλείας» όπου ευρίσκεται τώρα ένα «τόξο αστάθειας». Πρέπει, ωστόσο, να παραδεχτούμε ότι παρόλο που αυτή είναι η μόνη αποδεκτή και βιώσιμη λύση, θα χρειαστούν αρκετά χρόνια για να αποφέρει καρπούς.

### **ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΕΕ** **(EU BATTLEGROUPS)**



Το δόγμα του Ευρωπαϊκού Συγκροτήματος Μάχης (EU Battlegroup) έφτασε σε πλήρη επιχειρησιακή ικανότητα την 1η Ιανουαρίου 2007. Η πολιτική αυτή παρέχει στην ΕΕ ένα ειδικό εργαλείο στρατιωτικής ταχείας αντίδρασης, το οποίο συμβάλλει στο να καταστήσει την ΕΕ πιο συνεκτική, πιο ενεργή και πιο ικανή και της επιτρέπει να ανταποκριθεί ταχέως και συγχρόνως με στρατιωτικά μέσα σε δύο αναδυόμενες κρίσεις. Τα Battlegroups όπως είναι περισσότερο γνωστά βασίζονται σε μια πολυεθνική δύναμη Τακτικού Συγκροτήματος, επιπέδου ελαφρού, μηχανοκινήτου ή αερομεταφερόμενου Τάγματος πεζικού ή Τάγματος Πεζοναυτών, ενισχυμένα με στοιχεία υποστήριξης μάχης και διοικητικής μερίμνης. Στη γενική τους σύνθεση, και ανάλογα με την αποστολή και την επιθυμία του κράτους που ηγείται, τα Battlegroups έχουν περίπου δύναμη που κυμαίνεται από 1.500 μέχρι 4.000 και δύο Battlegroups παραμένουν διαρκώς σε κατάσταση ετοιμότητας εναλλασσόμενο για περίοδο έξι μηνών. Θα πρέπει να είναι σε θέση να εκτελούν επιχειρήσεις για διάστημα 30 ημερών, με δυνατότητα επέκτασης έως 120 ημέρες, εάν υποστηριχθούν κατάλληλα. Η Ελλάδα ηγείται στο Βαλκανικό Battlegroup, γνωστό με την επωνυμία

HELBROC που τη βάση του αποτελεί η 71 Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία.

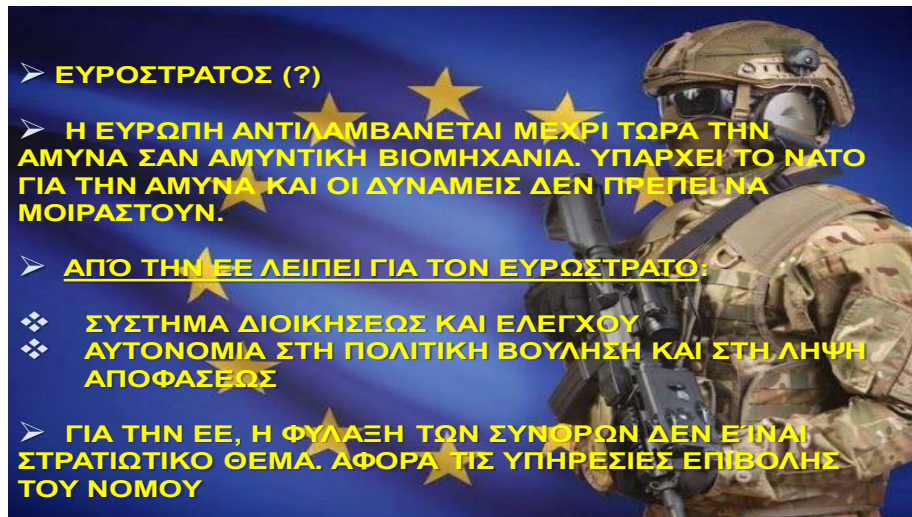
Όσον αφορά τώρα στις σχέσεις μεταξύ ΕΕ και NATO, οι δύο οργανισμοί οφείλουν να συνεργαστούν για να προωθήσουν την ειρήνη και τη σταθερότητα στον ευρωπαϊκό χώρο. Η σχέση ΕΕ-NATO πρέπει να εξεταστεί σε τρία επίπεδα συζήτησης:

- Σχέση και συμπληρωματικότητα μεταξύ των δύο οργανισμών,
- Τι πρέπει να κάνουν τα κράτη μέλη της ΕΕ στο NATO και τέλος
- Ο Ευρύτερος Διατλαντικός δεσμός, δηλαδή ο δεσμός ΗΠΑ-Ευρώπης.

Αυτό δεν είναι ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος, όπου η τοποθέτηση περισσότερων πόρων στην ΕΕ σημαίνει την αφαίρεση τους από το NATO, αλλά θα μπορούσε σίγουρα να είναι μια κατάσταση αμοιβαίου οφέλους (win-win) και για τους δύο Οργανισμούς. Στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι η ενίσχυση του ευρωπαϊκού πυλώνα είναι επίσης ένας σαφής στρατηγικός στόχος για το ίδιο το NATO και μια μακροχρόνια απαίτηση από τις ΗΠΑ, είναι σαφές ότι οι αμυντικές πρωτοβουλίες της ΕΕ δεν υπονομεύουν το NATO, αλλά μάλλον το ενισχύουν. Το NATO θα επικεντρωθεί στη συλλογική άμυνα, ενώ η ΕΕ θα έχει ηγετική θέση για όλα τα θέματα διαχείρισης κρίσεων, ασφάλειας και προστασίας των πολιτών καθώς και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αν και είναι απολύτως σαφές ότι η υπεράσπιση της Ευρώπης είναι ευθύνη του NATO, στην ΕΕ θα πρέπει να δοθεί μια ευρεία ατζέντα για την προστασία των πολιτών των κρατών μελών (συνοριακοί έλεγχοι, τρομοκρατία, κυβερνοεπιθέσεις, υβριδικός πόλεμος) στηριγμένη κυρίως σε δυνάμεις επιβολής του νόμου με την υποστήριξη πάντα των ΕΔ αν απαιτηθεί. Με πολύ απλά λόγια: Αυτό που είναι καλό για την ΕΕ θα μπορούσε επίσης να είναι καλό για το NATO και το αντίστροφο. Η λέξη κλειδί είναι η συμπληρωματικότητα. Αυτό πρέπει να έχετε κατά νου κάθε φορά που κάποιος μιλά για τις απαιτήσεις σχέσεων ΕΕ-NATO: συμπληρωματικότητα.

Στις 2 Δεκεμβρίου 2020, η ΕΕ υπέβαλε πρόταση για μια νέα Διατλαντική ατζέντα. Σε αυτήν την πρόταση η Επιτροπή της ΕΕ δήλωσε ότι «ενώ τα τελευταία χρόνια η σχέση ΕΕ-ΗΠΑ έχει δοκιμαστεί ... η νίκη του Προέδρου Μπάιντεν στις εκλογές σε συνδυασμό με μια πιο ισχυρή και ικανή ΕΕ και τη νέα γεωπολιτική πραγματικότητα, παρουσιάζουν μια ευκαιρία που παρουσιάζεται σε μια γενιά, για το σχεδιασμό μιας νέας διατλαντικής ατζέντας για παγκόσμια συνεργασία με βάση κοινές αξίες, και συμφέροντα και στόχο την παγκόσμια επιρροή». Τα πρώτα βήματα

της νέας κυβέρνησης των ΗΠΑ παρέχουν μια πρώιμη ένδειξη ότι οι ΗΠΑ θα ακολουθήσουν την ΕΕ σε αυτόν τον νέο διατλαντικό δρόμο θεωρώντας και πάλι την ΕΕ ως την καλύτερη Παγκόσμια εταίρο των ΗΠΑ.



Τέλος, το θέμα που συχνά αναφέρεται στα εθνικά και διεθνή ΜΜΕ: Ο Ευρωπαϊκός Στρατός. Θα πρέπει εδώ να γίνει απολύτως αντιληπτό ότι δεν σχεδιάζεται ούτε επίκειται η δημιουργία ενός Ευρωστρατού ο οποίος θα αναλάβει την άμυνα της Ευρώπης από το ΝΑΤΟ και θα προστρέξει σε βοήθεια δική μας αλλά ούτε και των φίλων κατοίκων των Βαλτικών χωρών ή όπου αλλού απαιτηθεί.

Κατ' αρχήν δεν υπάρχει Ευρωστρατός διότι η ΕΕ αντιλαμβάνεται την Άμυνα με όρους Αμυντικής Βιομηχανίας και κατά δεύτερο γιατί η Άμυνα της Ευρώπης είναι ευθύνη του ΝΑΤΟ. Τα κράτη μέλη επί του παρόντος θεωρούν ότι διαθέτουν μια μόνο εθνική στρατιωτική δύναμη (single set of forces) δεν επιθυμούν να τη διαμοιράσουν μεταξύ των δύο οργανισμών. Πρακτικά δύο είναι τα θέματα που λείπουν από την ΕΕ ώστε να δημιουργήσει δικές της ΕΔ:

Πρώτον, ένα σύστημα Διοικήσεως και Ελέγχου ασφαλώς σε πολύ μικρότερη κλίμακα από το ΝΑΤΟ αλλά με εξουσιοδοτημένη στρατιωτική ηγεσία. Ένα project του PESCO με την επωνυμία CROC (ΕΠΑΚ – Επιχειρησιακός Πυρήνας Αντιμετώπισης Κρίσεων - Crisis Response Operational Core) υπό την ηγεσία της Γερμανίας, αναπτύσσεται στον τομέα αυτό με άγνωστα μέχρι στιγμής αποτελέσματα.

Δεύτερον, η Στρατηγική και Πολιτική Αυτονομία της Ευρώπης, κυρίως σε επίπεδο πολιτικής βούλησης και λήψεως αποφάσεων, δηλαδή η έλλειψη επί του παρόντος στα περισσότερα κράτη μέλη πολιτικής βούλησης να δουν στο μέλλον την ΕΕ σαν μια αυτόνομη

παγκόσμια γεωπολιτική δύναμη με χρήση των στρατιωτικών δυνατοτήτων που ήδη έχει, χωρίς όμως εξάρτηση από την έγκριση των ΗΠΑ και τις αμερικανικές στρατιωτικές δυνατότητες ή τις δυνατότητες του NATO.

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους αυτό που τονίσθηκε προηγουμένως. Η φύλαξη των συνόρων δεν είναι στρατιωτικό θέμα για την ΕΕ. Είναι θέμα των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, αστυνομίας, Συνοριοφυλακής, χωροφυλακής, ακτοφυλακής, τελωνειακής αστυνομίας, αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας κλπ. Οι Ένοπλες Δυνάμεις όταν απαιτείται υποστηρίζουν και ενισχύουν τις δυνάμεις επιβολής του νόμου.

### **ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΥΛΑΞΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ (FRONTEX)**



Η πλέον προβεβλημένη και οικεία σε εμάς ευρωπαϊκή συνοριακή υπηρεσία είναι η FRONTEX, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Φύλαξης των Εξωτερικών Συνόρων που εκτελεί επιχειρήσεις στην Ελλάδα από το 2006. Η απαίτηση αποτελεσματικότερης φύλαξης των εξωτερικών ευρωπαϊκών συνόρων οδήγησε στην απόφαση αναβάθμισης της υπηρεσίας και στον μετασχηματισμό της σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, παρότι θα κρατήσει την οικεία ονομασία FRONTEX. Στα σχετικά μελλοντικά σχέδια προβλεπόταν η πρόσληψη προσωπικού 10.000 το οποίο και θα αναπτυσσόταν καθαρά υπό την σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την απόκτηση αποκλειστικά δικών της μέσων, τα οποία θα χρησιμοποιούνταν επ'ωφελεία των κρατών-μελών. Ευρωσκεπτικιστικές φωνές δυστυχώς μετρίασαν τον αρχικό ενθουσιασμό και επέβαλαν πολύ πιο μετριοπαθείς σχεδιασμούς. Πρόσφατα ότι οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής είναι πάλι στο τραπέζι και έχουν αρχίσει διεθνείς διαγωνισμοί πρόσληψης πυρήνων. Νομίζω ότι οι τελευταίες εξελίξεις θα βοηθήσουν να εγκριθεί επιτέλους το σχέδιο για μια ισχυρή FRONTEX που μαζί με τις εθνικές συνοριακές δυνάμεις θα ελέγχει τα χερσαία και θαλάσσια ευρωπαϊκά σύνορα.



- Περίγραμμα Ομιλίας**
- > Κατάσταση Ασφαλείας
  - > Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ - Ολοκληρωμένη Προσέγγιση
  - > Στρατή Επαρση της ΕΕ
  - > Στρατηγική Αυτονομία – GARD – PESCO – EDF – ERF – Στρατηγική Πυξίδα - Στρατηγική Κουλτούρα
  - > Στρατηγικές Εργασίες – ΧΩΠ- Αποστολές
  - > MPPG – Προκλωρημένη Άμυνα
  - > Battlegroups
  - > Ευρωστρατός-FRONTEX
  - > Σύνορα ΕΕ- Σχέσεις με Τουρκία
  - > Συμπεράσματα



**Υποβάθμιση εκ μέρους της Τουρκίας του ρόλου της Ελλάδας στην περιοχή λόγω μείωσης των «μεταβλητών της εξουσίας, δηλαδή το χρήματος, του πληθυσμού, των πηγών και της στρατιωτική ισχύος».**



Τι σημαίνει όμως για την Ευρώπη και την Ελλάδα ειδικότερα, το ότι φυλάμε τα εξωτερικά ανατολικά σύνορα της Ευρώπης;

Η χώρα μας αντιμετωπίζει επί μακρόν την αναθεωρητικότητα και επιθετικότητα του εξ ανατολών γείτονά της, κυρίως στο Αιγαίο πέλαγος αλλά και στην Ανατολική Μεσόγειο. Το τελευταίο διάστημα δυστυχώς οι σχέσεις βαίνουν διαρκώς ακόμα περισσότερο επιδεινούμενες. Έτσι, τη φιλική συγκατάβαση των χρόνων της δικής μας οικονομικής και πολιτικής κρίσης τα τελευταία χρόνια μέχρι το 2015, όπου οι Τούρκοι ήταν τουλάχιστον μη προκλητικοί, σεβόμενοι τα προβλήματα μας, διαδέχτηκε μια ταχέως κλιμακούμενη αντιπαράθεση κυρίως στο Αιγαίο και την Αν. Μεσόγειο. Η νέα αυτή προσέγγιση στηρίζεται δυστυχώς σε μια πρόσφατη τουρκική εκτίμηση περί της μακροπρόθεσμης υποβάθμισης του ρόλου της Ελλάδας στην περιοχή λόγω μείωσης των ελληνικών «μεταβλητών της εξουσίας, δηλαδή το χρήματος, του πληθυσμού, των πηγών και της στρατιωτική ισχύος». Η τουρκική αναθεωρητικότητα συγκρούεται πλέον καθημερινά με την ελληνική προσπάθεια διατήρησης των κεκτημένων αυτών που εξασφαλίσαμε από τη Συνθήκη της Λωζάννης και μετέπειτα.

Είναι αποδεκτό από όλους πλέον, ότι η Τουρκία επιδιώκει μια συνδιαχείριση στο Αιγαίο αλλά και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στη ΝΑ Μεσόγειο με τους δικούς της όρους. Η τακτική της Τουρκίας είναι γνωστή: Δημιουργία τετελεσμένων και αν ο αντίπαλος δεν τα δεχτεί έχει να αντιμετωπίσει μια κρίση. Τρία είναι τα βασικά εργαλεία της Τουρκικής πολιτικής στη παρούσα κατάσταση. Τα γνωστά 3 m: Military (Ένοπλες Δυνάμεις) – Migrants(Μετανάστες) – Mosques(Τζαμιά).

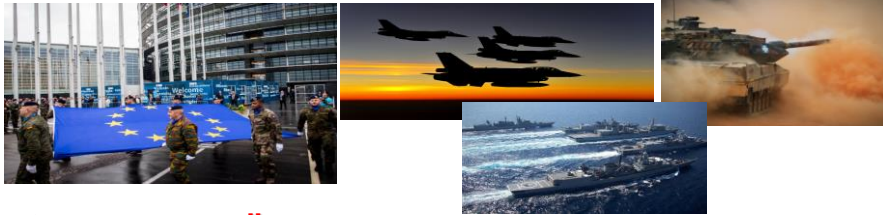
## Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΦΗΝΕΙ ΠΑΝΤΑ ΔΥΟ ΕΠΙΛΟΓΕΣ:



Είναι όμως η πρώτη φορά, και αυτό άρχισε από πέρυσι μετά την υβριδική επίθεση του Έβρου που τα ελληνοτουρκικά προβλήματα έχουν γίνει ευρωτουρκικά. Είναι η πρώτη φορά που η Ευρώπη παίρνει σαφή θέση υπέρ της Ελλάδος προς μεγάλη δυσαρέσκεια της Τουρκίας.



Ασφαλώς πολλοί θα περίμεναν μια πιο έμπρακτη εκδήλωση της ευρωπαϊκής υποστήριξης με ευρωπαϊκές ΕΔ (κάτι που δεν είναι δυνατόν στη παρούσα κατάσταση σύμφωνα με τις συνθήκες και τις δυνατότητες που υπάρχουν) και επιβολή πάσης φύσεως κυρώσεων, οι οποίες όμως δεν επιβάλλονται από τη μια στιγμή στην άλλη. Ας μη ξεχνάμε όμως ότι ήταν η απειλή ενδεχομένων κυρώσεων από την ΕΕ που έληξε την καλοκαιρινή κρίση με το Ορούτς Ρέις, κάτι που αποδεικνύει ότι οι σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρώπη μπήκαν οριστικά σε μια νέα φάση και δεν θα ξαναγίνουν ποτέ, ακόμα και αν ομαλοποιηθούν πραγματικά φιλικές και αρμονικές τουλάχιστον στο ορατό μέλλον.



✓ **ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΦΥΛΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΔΩ ΚΑΙ ΑΙΩΝΕΣ!!**

✓ **ΡΗΤΡΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ; ΙΣΩΣ!!**

✓ **«Η υπόσχεση που δόθηκε ήταν μια αναγκαιότητα του παρελθόντος. Ο λόγος που δεν κρατήθηκε είναι μια αναγκαιότητα του παρόντος»**

**N. Μακιαβέλι**

Παρόλα αυτά θεωρώ ότι έχει καταστεί σαφές στην ελληνική κοινωνία, ότι δεν θα πρέπει να επαφιόμαστε σε μία δυνητική έξωθεν παροχή στρατιωτικής υποστήριξης σε μία ενδεχόμενη ελληνο-τουρκική κρίση ή σύρραξη ή έστω αμφισβήτηση των ανατολικών μας συνόρων. Αυτά τα ελληνικά, αλλά και ταυτόχρονα, ευρωπαϊκά σύνορα και συμφέροντα, αιώνες τώρα, τα υπερασπιζόμαστε μόνοι μας εμείς οι Έλληνες. Στην πραγματικότητα τα υπερασπιζόμαστε από το 490 ΠΧ. Και για το προβλέψιμο μέλλον, θα εξακολουθήσουμε να το κάνουμε. Το μήνυμα κάποιων ευρωπαϊκών χωρών παλαιότερα ότι θα στείλουν προσωπικό και μέσα του Στρατού και της Αστυνομίας τους για να μας βοηθήσουν για τη φύλαξη των συνόρων μας είναι ενθαρρυντικό, αλλά δεν αλλάζει τη βασική προσέγγιση και ευθύνη. Το ίδιο θα ισχύσει και για τις ενδεχόμενες συμμαχίες και συμφωνίες αμυντικής συνδρομής. Με τα ισχύοντα δεδομένα, μην περιμένετε να δείτε ξένους στρατιώτες να αντιμετωπίζουν την τουρκική απειλή.

Η επίκληση των Ρητρών Αλληλεγγύης που προβλέπονται από τις Ευρωπαϊκές συνθήκες δεν αναμένεται να παράγει καθοριστικά αποτελέσματα εκτός από οικονομική ενίσχυση και κάποιες μικρές δυνάμεις και δυνατότητες, και η πρόσφατη ιστορία και η διεθνής πολιτική είναι γεμάτη από παραδείγματα υποσχέσεων που εντέχνως ξεχάστηκαν υπό το βάρος των εξελίξεων, ιδίως όταν η οποιαδήποτε συνεισφορά μπορεί να συνεπάγεται απώλειες και αίμα.

Είναι γνωστή η ρήση του Νικολό Μακιαβέλι, που δυστυχώς στηριγμένη στην ιστορική εμπειρία φαντάζει πάντα επίκαιρη, και πρέπει να είναι φυλαγμένη στο βάθος του μυαλού μας όταν προεξοφλούμε την διεθνή έμπρακτη βοήθεια *«Η υπόσχεση που δόθηκε ήταν μια αναγκαιότητα του παρελθόντος. Ο λόγος που δεν κρατήθηκε είναι μια αναγκαιότητα του παρόντος»*.



Η παγκόσμια εμπειρία αλλά και η ιστορική διαδρομή του ελληνισμού, δείχνει ότι δεν υπάρχουν απειλές που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν. Αρκεί να είμαστε ψύχραιμοι, ενωμένοι και αποφασισμένοι, όχι να θυσιαστούμε ή απλά να επιβιώσουμε, αλλά να νικήσουμε για να πετύχουμε τους στόχους μας και να διαφυλάξουμε την εθνική μας ακεραιότητα και αξιοπρέπεια.

#### Ελλάδα:

...Παρόλο που θα είμαστε μόνοι μας...

...Η αποδοχή τετελεσμένων μείωσης εθνικής κυριαρχίας είναι απλώς αδιανόητη και η αντίδραση μας θα πρέπει να είναι δυναμική, αποφασιστική και επιτυχής...



Η αποδοχή τετελεσμένων μείωσης της εθνικής κυριαρχίας μας, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες με ή χωρίς την ΕΕ, είναι απλώς αδιανόητη, και αντίδραση μας με ή χωρίς την ΕΕ, θα πρέπει να είναι δυναμική, αποφασιστική και επιτυχής.

Ολοκληρώνοντας, τα βασικά συμπεράσματα από την παρουσίαση αυτήν, θα μπορούσαν να είναι:

- Η Έξυπνη Ισχύς, ο συνδυασμός Soft και Hard Power, είναι το εμπορικό σήμα της ΕΕ. Η βασική πολιτική της ΕΕ είναι η Ολοκληρωμένη Προσέγγιση, μια μοναδική και ισορροπημένη χρήση όλων των εργαλείων που διατίθενται στην εργαλειοθήκη της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει και το στρατιωτικό εργαλείο.
- Η Στρατιωτική Επιτροπή είναι το ανώτερο στρατιωτικό θεσμικό όργανο εντός της ΕΕ και το μόνο που έχει το δικαίωμα να παρέχει συμβουλές για στρατιωτικά θέματα.
- Η ΕΕ ξεκίνησε μια σειρά δράσεων: Στρατηγική Αυτονομία, CARD, PESCO, EPF, EDF, καθώς και Στρατηγική Πυξίδα και Στρατηγική Κουλτούρα. Τα Συγκροτήματα Μάχης είναι επίσης μόνιμα διαθέσιμα στην ΕΕ.
- Η ΕΕ συμμετέχει σε 3 στρατιωτικές επιχειρήσεις και 3 στρατιωτικές αποστολές εκπαίδευσης που παρέχουν «Forward Defense» για τους λαούς της ΕΕ. Η πρώτη πιλοτική περίπτωση της νέας

φιλοσοφίας Συντονισμένης Θαλάσσιας Παρουσίας ξεκίνησε στον Κόλπο της Γουινέας.

- Η μαγική λέξη για τη σχέση με το NATO είναι συμπληρωματικότητα.

- Φυλάμε τα σύνορα της ΕΕ και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε μόνοι μας ή με τη βοήθεια των εταίρων και συμμάχων μας. Πρέπει να είναι ξεκάθαρο σε όλους από τον πρώτο μέχρι τον τελευταίο Έλληνα ότι ό,τι χαθεί σε λίγες ώρες στο έδαφος ή στη θάλασσα, ουδέποτε θα ανακτηθεί στο διπλωματικό τραπέζι.

- Τέλος, η προσωπική μου άποψη για όλα τα παραπάνω είναι: Χρειαζόμαστε μια ισχυρότερη Ευρώπη που να περιλαμβάνει στους κόλπους της μια ισχυρότερη, δυναμικότερη και πολύ αποφασιστική Ελλάδα.

Ας προσπαθήσουμε να το κάνουμε πραγματικότητα!

Σταματάω εδώ και είμαι έτοιμος για τις ερωτήσεις σας.

